

يك منبع جديد اطلاع رسانی گیاهان دارویی در شبکه پایگاه اطلاعاتی IBIDS¹

ترجمه: رابعه حاجبی
کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

پیشینه

< <http://odp.od.nih.gov/ods/databases/ibids.html> >

IBIDS اطلاعات کتابشناختی بین المللی مکمل‌های رژیم غذایی است. مکمل‌های رژیم غذایی این پایگاه اطلاعاتی شامل: ویتامین‌ها، مواد معدنی و گیاهان دارویی است. IBIDS توسط اداره مکمل‌های غذایی² (ODS) در مرکز اطلاع رسانی انسیتیتو ملی بهداشت و تغذیه³ (FNIC)، کتابخانه ملی کشاورزی امریکا به وجود آمد. IBIDS ژانویه ۱۹۹۹ از طریق موتور جستجو (ODS) در صفحه اول اینترنت برای عموم به طور رایگان قابل دسترس شد. اریک من هایمر (4) با ابداع یک مخفف IBIDS برای اطلاعات کتابشناختی بین المللی مکمل‌های رژیم غذایی کمک کرد تا این پایگاه اطلاعاتی شناخته شود.

پایگاه اطلاعاتی IBIDS دارای بیش از ۳۲۸۰۰۰ مأخذ علمی است که ۲۰٪ آن دارای چکیده است و استفاده کننده مجاز است تا هر زمان که مایل باشد از آن استفاده کند. مقالات به صورت تمام متن موجود نیست اما امکان دسترسی به لیستی از مجلات وجود دارد و امکان دسترسی به آنها از طریق سایت ناشران امکان پذیر است و از طریق حدود ۱۵۰۰ ناشر می توان اصل مقالات را سفارش داد. این پایگاه اطلاعاتی به طور فصلی روزآمد می شود و از سال ۱۹۸۵ به بعد وجود دارد و در نظر است تا اطلاعات از سال ۱۹۷۰ در دسترس قرار گیرد.

اولین بار در سوم ماه می ۱۹۹۹ با افزودن بیش از ۱۵۰۰۰۰ چکیده و ۲۰۰۰۰۰ مأخذ در زمینه مکمل‌های رژیم غذایی این پایگاه روز آمد شد. در حال حاضر مأخذ از منابع اطلاعاتی اصلی

انتخاب می‌شوند، مقالات مربوط به زیست پزشکی از مدلاین و مقالات علوم کشاورزی از پایگاه اطلاعاتی آگریس و از ۱۰ پایگاه اطلاعاتی دیگر شامل: PsycINFO, MANTIS, PASCAL, AMED, EMBASE, ExtraMED و IPA دریافت می‌کند. روز آمد کردن پایگاه اطلاعاتی در صورتی که در آن ثبت نام بعمل آمده باشد از طریق E-mail به اطلاع عضو می‌رسد.

اهداف

- اهداف پایگاه اطلاعاتی IBIDS در صفحه اول در قسمت مرور مشاهده می‌شود در مقالات تحقیقی مجلات بر موارد زیر تأکید شده است:
- ۱- استفاده و کاربرد ویتامین، مواد معدنی، شیمی گیاهی، گیاه و مکمل‌های گیاهان دارویی در تغذیه انسان.
 - ۲- نقش مکمل تغذیه در متابولیسم در تغذیه طبیعی و در حالت‌های بیماری
 - ۳- مطالعات حیوانی که مربوط است به مکمل‌های رژیم غذایی در تغذیه انسان
 - ۴- ترکیبات شیمیایی، نقش بیوشیمی، فعالیت‌های آنتی‌اکسیدان در مکمل‌های گیاهی و تغذیه‌ای.
 - ۵- تقویت غذاها با مکمل‌های تغذیه‌ای و اثرات بهداشتی
 - ۶- ترکیبات غذایی و تغذیه‌ای محصولات گیاهان دارویی
 - ۷- بررسی مکمل غذایی با استفاده از گروه‌های مختلف
 - ۸- رشد و تولید محصولات گیاهی و گیاهان دارویی با استفاده از مکمل‌های رژیم غذایی

نام‌گذاری

پایگاه اطلاعاتی IBIDS از ۵۰ گیاه مهم که توسط اتحادیه اروپا مشخص گردیده منابع اطلاعاتی خود را شروع کرد. اتحادیه اروپا موسس یک تعاونی علمی دارویی است بنام (ESCOPE) کار این موسسه توسعه منابع علمی واحدی از اطلاعات در ارتباط با گیاهان دارویی است و در عین حال توسعه و تکمیل نمودن تک نگاشت‌های مربوط به گیاهان دارویی و مرجع است که به‌طور وسیعی در کشورهای اروپایی مورد استفاده قرار می‌گیرند. همچنین شامل پسته‌ای از بهترین فروشندگان بازارهای امریکا است. وجود فهرستی از کلمات یا کلید واژه‌های مربوط به جستجوی مکمل‌های گیاهی اطلاعات بیشتری را فراهم می‌کند.

پایگاه اطلاعاتی

استفاده کنندگان می‌توانند از هر دو پایگاه زیر برای جستجوی اطلاعات استفاده کنند.

- ۱- پایگاه اطلاعاتی کامل IBIDS
- ۲- فقط استفاده‌های مروری یکسان

پایگاه اطلاعاتی کامل ترکیبی است از منابع مروری همسان و غیر همسان. پایگاه مجلات همسان شامل مقالات مروری همسان است که در راهنمای بین‌المللی نشریات ادواری اولریخ اعتبار دارد.

موتور جستجو

موتور جستجو طوری طراحی شده است که استفاده کننده را قادر می‌سازد تمام سطوح کارشناسی را به منظور جستجوی سریع در پایگاه اطلاعاتی برای یافتن اطلاعات مورد نیاز

به کار گیرد. به عنوان مثال برای جستجوی اطلاعاتی که مربوط به مقالات erythrorhizon lithospermum است استفاده کننده می تواند این اصطلاح را در پنجره مربوطه در حالت جستجوی ساده وارد کند. پیش فرض سیستم این است که اصطلاح تایپ شده در پنجره جستجو در تمام فیلدها در پایگاه اطلاعاتی می گردد اما عنوان و نویسنده را می توان انتخاب کرد. حالت جستجوی پیشرفته نیز وجود دارد که ترکیبات مختلف را با عملگرهای بولین (AND, OR, NOT) برای اختصاصی کردن جستجو می توان مورد استفاده قرار داد. برای آن دسته از اصطلاحات ناشناخته در مکمل های رژیم غذایی یک پنجره جستجو وجود دارد که به آسانی می توان فهرستی از اسامی را مشاهده کرد این امکان به جستجوگران اجازه می دهد که کلماتی را که در خلاصه مقالات یا عنوان وجود دارد پیدا کنند. اسنادها به شکل خلاصه یا به شکل کامل نمایش داده می شود که در نمایش شکل کامل ما به چکیده مقالات و اسنادها دسترسی پیدا می کنیم. در فرم کامل که چکیده داشته باشد استفاده کننده می تواند با کلیک روی پنجره رکوردهای انتخاب شده را در پایان جلسه جستجو به صندوق پستی خود ارسال کند یا با کلیک روی علامت PaPer می تواند مقالات انتخاب شده را چاپ کند. وجود یک راهنما در پنجره مربوط به ما اجازه می دهد که در طول جلسه جستجو چنانچه به مشکلی برخوردیم از آن استفاده کنیم و به آن راهنما دسترسی پیدا کنیم. با استفاده از علامت # می توان یک حرف در وسط یا در انتهای کلمه قرار دهیم تا اشکال مختلف کلمه را سیستم در جستجو به ما نشان

دهد. به عنوان مثال چنانچه # Phytoestrogen را جستجو کنیم Phytoestrogen و نیز Phytoestrogens را بازیابی می کند. علامت (؟) می تواند جایگزین حرف های بیشتر در اصطلاح باشد به عنوان مثلاً اگر علامت (؟) را در انتهای کلمه مثلاً tocopher? قرار دهیم تمام اشکال tocopherone, tocopheryl, tocopherols, tocopherol و ... را بازیابی می کند. اگر بخواهند کلماتی را که خط تیره دارد جستجو کنید کافی است بجای خط تیره علامت # را بگذارید مثل B#12 در نتیجه ویتامین B12 یا B12-3 بازیابی می شود.

نتیجه

این پایگاه اطلاعاتی جدید منبعی است برای مطالب روزافزون در زمینه طب سنتی و طب تکمیلی بویژه برای اطلاعات شیمی گیاهی. این پایگاه مسیر جدیدی برای جستجوی اطلاعات علمی به محققین ارایه می کند همانطور که هر کس طالب آن است.

زیرنویس:

1. International Bibliographic Information on Dietary supplements (IBIDS)
2. Office of Dietary supplements (ODS)
3. Food and Nutrition Information center (FNIC)
4. Eric Manheimer

منبع:

1. Tomasulo Patricia. A New source of Herbal Information on the Web: The IBIDS Database. Medical Reference series quarterly. 2000; 19: 53 - 57.